

Medvind på landsbygden i Olofström

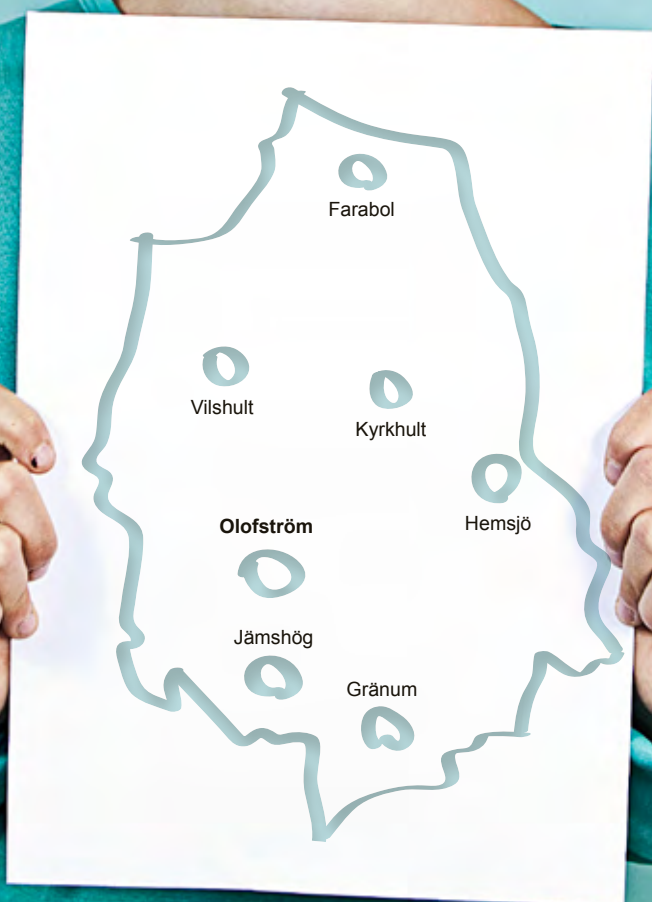
Projekt Medvind på landsbygden

Så här arbetar vi i Olofström med att utveckla våra stora resurser på landsbygden till att bli ett självklart val för boende och företagsetablering.

Medvind på landsbygden är ett EU-projekt som på ett nytt sätt har arbetat med landsbygdsutveckling. Projektet startade i oktober 2008 med en **dialogturné** i alla små tätorter och större byar i Olofströms kommun. Dialogmötena handlade inledningsvis främst om **strandnära boende** och förutsättningar för vindkraftsetablering. Invånarna visade stort intresse och flera utvecklingsgrupper, paraplyorganisationer och nätverk startade. Tillsammans med projektledaren och kommunstrategen tog de fram ett **Utvecklingsprogram** för landsbygden.

Olofströms kommun utsåg en planarkitekt som projektledare. Detta ledde till ett helt nytt arbetssätt där nya perspektiv på planeringsprocessen kombinerades med ökad delaktighet från allmänheten. En särskild **Medvindsmodell** arbetades fram i bred samverkan med det nybildade Kommunbygderådet i Olofström. De tio lokala utvecklingsgrupperna prioriterade vilka aktiviteter de ville genomföra. **Hållbar kanotled**, Mötesplats Södersjön och en försöksverksamhet kring hemkörning av dagligvaror är några exempel. Studiebesök, workshops och **aktivt nätverkande** har varit andra viktiga beståndsdelar i projektet.

Välkommen att följa med på en skildring av Medvindprojektet!

Tack!

Ett stort tack vill vi rikta till Monica Axelsson, Tommy Åhlander och alla eldsjälar i Kommunbygderådet i Olofström och i de lokala utvecklingsgrupperna i kommunen. Utan ert stora engagemang och arbetsinsats hade Medvindprojektet inte kunnat genomföras!

Innehåll

- 2 Inledning
- 3 Innehåll
Projektfakta
- 4 Utvecklingsprogram för landsbygden i Olofströms kommun
Utvecklingsgruppernas prioriterade områden
- 5 Hållbar kanotled
- 6 Kyrkhult – från historisk kurort till hållbar rekreationsort
- 7 Kyrkhultsbarnen – Sveriges yngsta utvecklingsgrupp?
- 8 Strandnära boende
- 10 Farabols Byalag utvecklar bygden
Multifiskekort
- 11 Planeringsinsatser för vindkraft
Utökad service på landsbygden
Kommunbygderådet i Olofström
- 12 Företagsnätverk utvecklas lokalt och internationellt
- 13 Samarbete med Västpommern
- 14 Lokal utveckling
- 15 Utvalda resultat
Utvecklingsmöjligheter

TEXT: Bodil Nilsson, Olofströms kommun
 FOTO: ©Piotr Wawrzyniuk, Piotrex Photography, Kyrkhult
 LAYOUT: hstd reklambyrå
 TRYCKERI: Printografen

Projektfakta

Projektnamn: Medvind på landsbygden

Projektägare: Samhällsbyggnadsförvaltningen,
Olofströms kommun

Projekttid: 2008-10-01 – 2014-10-31 (efter förlängning)

Projektbudget: 3 650 000 kr (som finansieras enligt nedan)

Leader Blekinge (EU-stöd): 1 785 000 kr

Olofströms kommun: 140 000 kr

Olofströms kommun, offentliga resurser: 625 000 kr (innebär att kommunala tjänstemän arbetar i projektet för detta belopp)

Ideellt arbete: 1 100 000 kr (innebär att en timmes projektarbete värderas till 175 kr)

Projektets mål (och aktiviteter):

- En utvecklingsplan för landsbygden (Medvind i Farabol, Grånum, Hemsjö, Jämshög, Kyrkhult och Vilshult)
- Planeringsinsatser för vindkraft (dialogmöten, workshops, vindkartering, landsbygdsanalys, samarbete med vindkraftsföretag och föreningar)
- Pilotstudie Sjönära boende
- Utbildning/seminarieserie (workshops)
- Kommunbygderådet i Olofström (broschyr och hemsida)
- Studiebesök regional landsbygdsutveckling (Ramkvilla, Kustvägen Kristianopel–Torhamn)
- Studiebesök internationell landsbygdsutveckling (Polen)
- Spridning (Utvecklingsprogram för landsbygden, Medvindmodellen, föredrag och broschyr/pdf)

Utvecklingsprogram för landsbygden i Olofströms kommun

I februari 2011 presenterades Utvecklingsprogrammet på Kommunfullmäktiges sammanträde. Programmet ägs av de lokala utvecklingsgrupperna.

I januari 2012 fick utvecklingsgrupperna möjlighet att lämna in önskemål om åtgärder/aktiviteter som de ville genomföra. Efter dialog med Leader-kontoret bestämde styrgruppen att gå vidare med ett antal delprojekt som Hållbar kanotled, hemkörning av dagligvaror och utveckling av Forneboda. Vissa förslag var inte möjliga att genomföra i detta projekt. Hit hör att bygga en rastplats vid södra Grytsjön, röjning utmed Holjeån och åtgärder för att bevara en F-6 skola i Grånum. Andra önskemål har åtgärdats efter att utvecklingsgruppen har beskrivit problemet. Exempelvis

beslöt kommunens parkavdelning att utföra röjningsarbete i Hemsjö.

Det mest prioriterade området var utan tvekan satsningar på utbyggnad av bredband. Olofströms kommun beslöt, i samverkan med Olofströms Kraft AB, att lyfta ut denna fråga från Medvindprojektet till ett separat bredbandsprojekt. Fågleboda Fiber ekonomisk förening har följts av fler fiberföreningar som har sökt projektstöd hos länsstyrelsen i Blekinge. En del glest bebyggda områden kan nu, tack vare stort engagemang och mycket arbete från fiberföreningarna, erbjuda 100 Mbit/s. Det återstår dock fortfarande mycket arbete innan detta är möjligt i hela kommunen.

Utvecklingsgruppernas prioriterade områden

Byarna över Sjöarna

Bredband, kanotturism i Halen–Raslången

Farabols Byalag

Fast telefoni/bredband, rastplats vid Södra Grytsjön

Fiskevårdsområdesföreningarna

Gemensamt fiskekort

Fåglebodavägen

Bredband

Grånums Vål

Bevara F-6 skolan, bredband, förbättrad infrastruktur (vägar, belysning)

Hemsjö Samhällsförening

Röjningsarbete (borttagning av sly), förbättrad infrastruktur (vägar, bredband), aktiviteter för att öka inflyttning och företagande

Kyrkhultsbarnen

Badplatsen, aktiviteter till Kyrkhult, använda tomma lokaler

Kyrkhult Äger

Nybyggnation av marklägenheter, utveckling av området runt Tulseboda Brunn och Forneboda, skola och föreningar i samarbete

LRF:s Kommungrupp

Bredband

Skälmershults Intresseförening

Bredband, vägar och stigar (ökad trafiksäkerhet)

Hållbar kanotled

Nätverket Byarna över Sjöarna prioriterar arbetet med att utveckla en hållbar kanotled.

” Målet är att utveckla en hållbar kanotled i sjösystemet Halen–Raslången–Immeln där besöksupplevelserna blir positiva och av hög kvalitet för alla – både boende och besökare. ”

Byarna över Sjöarna och Kommunbygderrådet i Olofström startade processen genom att arrangera en workshop med både offentliga och privata aktörer. I ett nästa steg genomförde Olofströms kommun en upphandling av konsultstöd för att ta fram en nulägesbeskrivning samt en vision för framtiden genom ett förslag på en nyttjande- och rekreationsplan för området. För att nå bred uppslutning och delaktighet, samt få fram olika synpunkter genomfördes två workshops med många olika aktörer, inventering i fält av både befintliga och potentiella rastplatser, samt ett stort antal intervjuer med nyckelaktörer. I workshopen fördes intressanta och engagerade diskussioner mellan deltagarna: utvecklingsgrupper, Kommunbygderrådet, markägare, sjösystemets kanotcentraler, turistanläggningar och campingplatser, Fritidskontoret, Naturskyddsföreningen, Miljöförbundet Blekinge Väst (kommunens tillsynsmyndighet för miljö och hälsa), orienteringsklubben OK Vilse, Skogssällskapet, Sveaskog, Sydostleden (en nyanlagd cykelled) samt kommunledning och räddningstjänst.

Sjösystemet Halen–Raslången–Immeln erbjuder naturupplevelser av hög klass och besöks varje år av många kanotister, främst från södra Sverige och Danmark. Detta medför ett högt tryck på kanotledens anlagda lägerplatser, samt på öar och udar där belastningen för naturen bitvis är hög. Det inträffar också incidenter med bränder efter grillning och lägereldar.

Rapporten föreslog bland annat följande åtgärder:

- Utveckla enhetligt skyltmateriel på alla informationsplatser i sjösystemet och se till att detta uppdateras kontinuerligt.
- Höja ambitionsnivån för underhållet av lägerplatserna.
- Öka kapaciteten på befintliga lägerplatser.
- Nio platser pekades ut där det antingen finns förutsättningar för att etablera nya lägerplatser eller möjlighet att med relativt små medel bygga ut befintliga lägerplatser för att ta hand om större grupper.
- Göra en stegvis höjning av Naturvårdskortets pris, d.v.s. den avgift som tas ut för att delvis täcka kostnader för naturvård och skötsel av rastplatser.
- Utredda hur ny gemensam teknik för betalningsfunktioner och bokningssystem kan införas i kommunerna i sjösystemet.

Olofströms kommun arbetar för att genomföra de föreslagna åtgärderna inom ramen för nya projekt. En del mindre åtgärder som avser information och förbättrat underhåll av rastplatser har inletts och avgiften för Naturvårdskortet höjdes år 2014 till 50 kronor per dygn.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att arbetet med en långsiktigt hållbar kanotled engagerar och intresserar många aktörer. Vi har tillsammans startat processen och även i ett framtida arbete välkomnar vi samarbete med andra aktörer och kanotleder med liknande problembild.

Kyrkhult

– från historisk kurort till hållbar rekreationssort

Kyrkhult är en tätort med ca 1000 invånare. Här finns en F–6 skola, affär, bank, bensinstation, badplats och idrottsanläggningar, vårdcentral, äldreboende, kyrka och ett aktivt näringsliv. Föreningslivet i Kyrkhult har bildat en paraplyorganisation med uppdrag att driva de lokala utvecklingsfrågorna. Kyrkhult Åger har skapat Mötesplats Södersjön, en samlingsplats utomhus under tak, med scen, fasta bänkar och anslagstavla. Man har också arbetat för att få till stånd nybyggnation av marklägenheter i Kyrkhult.

Tulseboda Brunn och Badhus AB bildades 1877 och under en femtioårsperiod blomstrade tätorten Kyrkhult. Familjen Gauffin från Stockholm besökte Tulseboda Brunn som badgäster. Alma Gauffin förälskade sig i en orörd plats i en annan del av Kyrkhult och berättade för sin make att här ville hon bygga ett hem. År 1888 stod en annorlunda byggnad i fornnordisk stil som fru Gauffin kallade Forneboda färdig. Fornebodastugan utgör idag grunden för den nya satsning på Kulturbrunn Forneboda som nu planeras av Fornebodastiftelsen.

I Medvindsprojektet tog vi först fram en utvecklingsplan för området och sedan en analys av potentiella målgrupper. Kulturbrunn Forneboda innebär nybyggnationer av 0-energistugor för boende samt ekonomibyggnad för restaurang och servicefunktioner. Kallbadhus, bryggor, spångar och vandringsleder ingår också i utvecklingsplanerna.

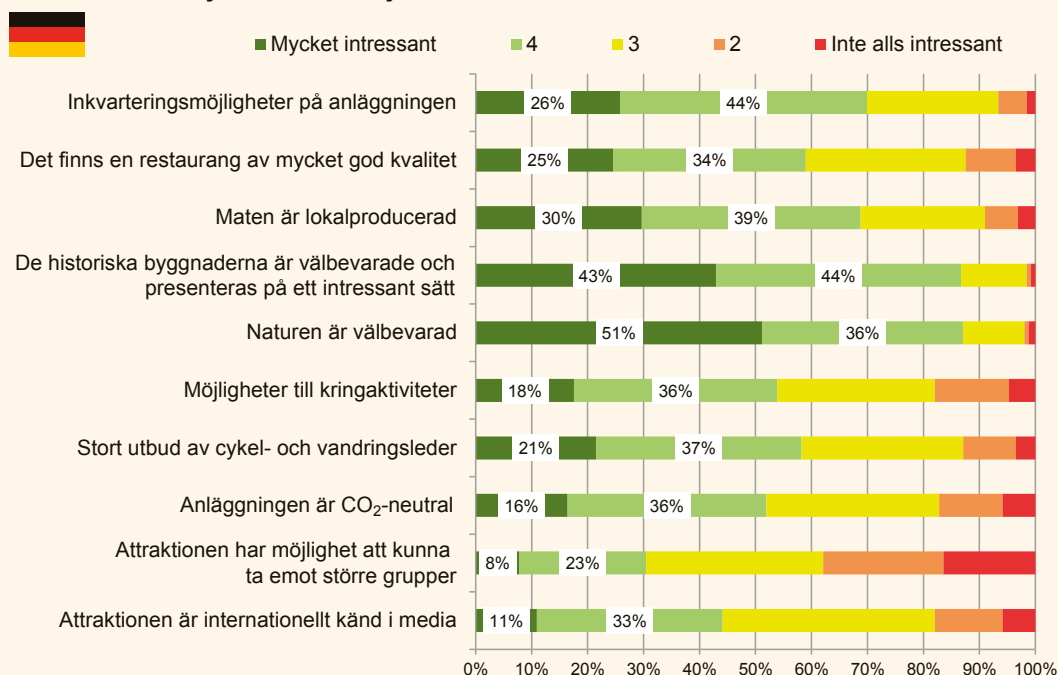
Analysen av potentiella målgrupper var viktig för att kunna svara på frågan om det är möjligt att finansiera en ny anläggning på landsbygden. En webbenkät som ställdes till kulturintresserade tyskar visade följande resultat:

Fornebodastugan

FOTO: JAN OTTOSON

Hur intressanta tycker du att följande attribut är för en kulturattraktion?

Källa: HUI Research, Potential- och målgruppsanalys Forneboda, april 2014.

Kyrkhultsbarnen – Sveriges yngsta utvecklingsgrupp?

Projektledningen tog tidigt i projektet kontakt med två lärare i Kyrkhults skola för att få en kanal till barn och ungdomar. Dialogen med lärarna resulterade i ett framgångsrikt lokalt samhällsengagemang. Eleverna började studera energi och vindkraft. Hur fungerar ett vindkraftverk? Eleverna gjorde en undersökning, besökte ett vindkraftverk, ritade och skrev. Nästa uppdrag var att se sig om i Kyrkhult och beskriva hur de ville förbättra samhället. Badplatsen behövde rustas upp. En klass jobbade fram en modell och skrev sedan brev till den lokala banken och kommunens

fritidskontor med önskan om pengar. Det stora engagemanget gav resultat och eleverna deltog aktivt i arbetet med att välja ut rätt utrustning till den kombinerade bad- och lekplatsen. I juni 2012 invigdes den nya badplatsen vid Södersjön. Tre månader senare medverkade eleverna i Olofströms kommuns program under Landsbygdsriksdagen i Blekinge.

Kyrkhultsbarnen har fått stor uppmärksamhet i media och de har sammanfattat sitt arbete i en egen broschyr.

FOTO: LINDA RYDQVIST

Kyrkhultsbarnen vid badplatsen 2012.

Strandnära boende

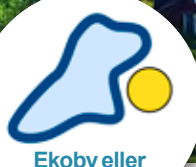
I Olofströms kommun finns ca 300 sjöar och ett flertal vattendrag som utgör attraktiva miljöer och kan vara lämpliga för boende. Många människor har en längtan efter att bo nära vatten. Bilden visar det natursköna området Näset vid sjön Halen, Blekinges största sjö. Här har Olofströms kommun marknadsfört ett antal strandnära tomter.

Strandbyn

Lilla strandbyn

Ekoby eller hästgård

Spridda villor

Bebyggelse vid egen sjö

Tillsammans med Sweco* har projektgruppen analyserat ett antal tätortsnära sjöar och därefter identifierat lämplig boendekategori som passar respektive sjö. Pilotstudien har utvecklat en metod som tar hänsyn till sjöarnas storlek och form, natur- och kulturvärden, omgivande vegetation, topografi, tillgänglighet och om det redan finns en gemensam badplats.

En boendekategori har vi kallat **Strandbyn**. Det innebär att ca en tredjedel av ett sjönära område bebyggs medan resten av sjön lämnas orörd. Kategorin avser villor, par- eller radhus och kännetecknas av en tät samlad bebyggelse som placeras med sjöutsikt, men inte direkt längs strandlinjen. Här är det viktigt att sjön och naturen runtomkring även efter en utbyggnad är tillgänglig för allmänheten.

Den **Lilla strandbyn** består av en mindre grupp villor, parhus eller en camping koncentrerade till samma del av sjön. En mindre strandby kan vara en bra kompromiss för att möjliggöra attraktivt strandnära boende nära en mindre tätort. På samma sätt som strandbyn bör denna kategori finna gemensamma lösningar för vatten och avlopp. En **Ekoby eller hästgård** kan vara ett alternativ till en strandby.

Spridda villor är en kategori som omfattar två till fem villor eller gårdar som är glest utspridda runt en sjö. Denna kategori kan vara en lösning för att undvika konflikter med redan etablerad bebyggelse och för att minska slitaget på omgivande mark.

Den sista kategorin som vi har analyserat är **Bebyggelse vid egen sjö**. I Olofströms kommun finns mindre skogssjöar där

FOTO: © BERTIL KNOESTER

det endast lämpar sig att bygga ett eller högst två hus. Kategorin kan vara ett sätt att gynna naturmiljön och tillgängligheten genom att landskapet hålls öppet.

Olofströms kommun har arbetat fram ett nytt koncept med tomter lämpade för hästgårdar. Det är det tätortsnära och natursköna området i Norra Rödthult som kommer att exploateras. Totalt sex hästgårdar om vardera 2–3 hektar, med möjligheter att bygga stall, paddock och rasthage, marknadsförs av kommunen.

*Källa: Sweco, *Strandnära boende för landsbygdsutveckling*, 2009.

Planerade hästgårdar i Norra Rödthult.

Farabols Byalag utvecklar bygden

Olofströms kommun är rik på kulturmiljöer som berättar bygdens historia. I den norra kommundelen ligger Farabol där man på riktigt kan vandra i tid och rum. Historiska platser gömmer sig i skog och mark. Den vita leden passerar en trolig gränssten från 1000-talet som fram till år 1658 var en gränssten mellan Danmark och Sverige.

Grytleden, en vandringsled på 13,5 km, invigdes i augusti 2014. Grytleden startar vid Farabols skola och passerar tre unika platser. År 1944 störtade ett amerikanskt B17-plan i Farabol och en minnesplats är uppförd. Grytleden tar sedan med oss till tre-länsstenen vid Grytsjön där Blekinge, Skåne och Småland möts.

Efter en rejäl stigning är vi framme vid den högsta punkten i Blekinge. Rävabacken mäter 189,65 meter över havet.

År 1879 bodde 416 personer i Farabol som fick en egen byskola redan 1876. Skolan stängdes 1967 och året efter togs den över av Farabols Byalag som har förvandlat skolan till en aktiv mötesplats och samlingslokal. Farabols Byalag marknadsför sin bygd på www.farabol.se.

Farabol är en företagabygd med bas i skogsnäringen. Efter stormen Gudrun startade en skogsentreprenör en ny verksamhet som knuttimmerhustillverkare.

Birgit Johnsson visar den nya Grytleden.

Knuttimmerhus i Farabol.

Multi-fiskekort

En av kommunens utvecklingsgrupper är fiske-vårdsområdesföreningarna (FVOF). Farabols FVOF, Halens FVOF och Holjeåns FVOF har tillsammans med Harasjömåla Fiskecamp, Naturvatten Harasjömåla, tagit fram ett nytt multifiskekort som ger tillgång till fiske i nio sjöar och tre åar. I dessa vatten finns gädda, gös, abborre, braxen och öring. Syftet med multifiskekortet är att underlätta för fiskeentusiaster som vill prova fiskelyckan i olika sjösystem. Multifiskekortet är ett intressant koncept som har stor utvecklingspotential.

Planerings- insatser för vindkraft

Kyrkhultsbarnen mäter ett vindkraftverk.

FOTO: MONICA AXELSSON

Arbetet startade med kunskapsinhämtning, dialog med allmänheten och studiebesök till ett vindkraftverk på Sturkö. Därefter arrangerade projektet två workshops där vindkraftsbolag och vindkraftsföreningar deltog. På en workshop med stor uppslutning berättade Eolus Vind AB om sina planerade vindkraftsprojekt i Olofströms kommun. Det nystartade lokala företaget EC Wind AB berättade om sin satsning på att utveckla mindre vindkraftverk.

En annan workshop behandlade lokalt delägarskap av vindkraftverk. Den ideella föreningen Vind i Öst har bildats för att främja vindkraftproduktion i östra Skaraborg. Föreningen drev ett Leader-projekt som syftade till att dels öka intresset och förståelsen för vindkraft hos allmänheten, dels att öka och utveckla samarbetet mellan ägarna till vindkraftverk. Här har man även arbetat med vindkraftsetablering genom ekonomisk förening.

Föredrag om vindkraft arrangerades två år i rad på Medvindsmässan. Vindkraft i skogsbygden diskuterades på dialogmöten. Vindkartering och landsbygdsanalys utfördes.

Ett antal områden togs upp som möjliga områden för vindkraft i Översiktsplanen. Även om bygglov har beviljats så har ännu inte något vindkraftverk uppförts i Olofströms kommun.

Utökad service på landsbygden

Under en period testade boende i Farabol och Kyrkhult hemkörning av dagligvaror. En dagligvaruhandlare anslöt sig till försöksverksamheten och en informationskampanj genomfördes. Möjlighet att beställa dagligvaror på internet både för hemleverans eller avhämtning i butik var något som ingick i testverksamheten. Det visade sig att intresset ännu inte var tillräckligt stort, varken hos lanthandlare eller hos landsbygdsbor.

Kommunbygderådet i Olofström (KBRO)

Kommunbyggerådet i Olofström bildades under projektet. Kommunbyggerådet har aktivt medverkat i dialogmöten, workshops, studiebesök och framför allt i framtagandet av utvecklingsprogrammet för landsbygden i Olofströms kommun. KBRO arrangerade ett mycket uppskattat program under Landsbygdsriksdagen i Blekinge 2012 och har bildat en samordningsgrupp för fiberföreningarna i kommunen.

Ett stort antal ideella timmar har möjliggjort att så många aktiviteter har kunnat genomföras och att nya utvecklingsområden har identifierats och arbeten påbörjats. En informationsbroschyr och hemsida har tagits fram i projektet. För mer information, besök www.kbro.se.

Idag har Kommunbyggerådet i Olofström 28 medlemsföreningar. KBRO är medlem i Länsbyggerådet i Blekinge och i riksorganisationen Hela Sverige ska leva. Föreningens främsta uppgift är att verka för attraktivt boende och verksamheter som kan resultera i positiv befolkningsutveckling och ökad sysselsättning. En annan huvuduppgift är att interagera med lokala myndigheter och organ, näringsliv, politiska partier och andra intressenter.

Tre unga entreprenörer bestämde sig för att genomföra sitt drömprojekt, en egen dinosauripark i Łeba, på den polska landsbygden.

Företagsnätverk utvecklas lokalt och internationellt

I Olofströms kommun genomfördes under åren 2010–2011 en särskild satsning på näringslivsutveckling av mikroföretag. Då uppmärksammades Polen som en starkt växande marknad. Ett samarbete startade med Medvindsprojektet och hösten 2011 åkte företagarnätverket och eldsjälarna från de lokala utvecklingsgrupperna till norra Polen. Landsbygdsutvecklingen i Polen var väldigt inspirerande och deltagarna fick en större förståelse för den polska turistmarknaden.

Efter ankomsten till Gdynia åkte vi direkt med buss till Krokowa som tillhör Leader-området Bursztynowy Pasaż. Studiebesöket inleddes med ett möte med den polska kommunen och den lokala Leader-gruppen. Vi presenterade Medvindsprojektet genom att hålla ett föredrag som tolkades till polska. Farabols Byalag presenterade sitt lokala utvecklingsarbete och samtliga företagare beskrev sin verksamhet och delade ut informationsmaterial.

I byn Gniewino, med ca 2 000 invånare, fick vi se en imponerande satsning på idrottsinfrastruktur som byggdes inför Fotbolls-EM 2012, ett träningscentrum med fotbollsplan och hotell. Här, på den polska landsbygden utanför Gdynia, låg förläggningen där det spanska guldlaget valde att bo under hela mästerskapet.

Lördag morgon var det dags för tidig avfärd mot Łeba och Słowiński Nationalpark. Vi började med vandring i nationalparken med dess fantastiska sanddynor och långa stränder. I Wicko kommun träffade vi ett lokalt byggföretag som visade upp ett helt nytt bostadsområde på landsbygden.

Dinosauriparken i Łeba visade upp kreativa lösningar och ett imponerande hantverk som under studieresan gav upphov till diskussioner om produktutveckling.

Efter studieresan blev kontakterna mellan företagen väldigt livliga. Företagare med polsk bakgrund började så småningom få en särskild roll som kulturtolkar och förmedlare. Företagen som deltog på studieresan valde att fortsätta lära mer om Polen genom

Uppochnedvända träd i Dinosauriparken blev en symbol för möjligheten att se på saker ur ett nytt perspektiv.

att delta i det transnationella Leader-projektet Cross-border Entrepreneurs. Samarbetet mellan polska företagare vidareutvecklades till nätverket KompetensPo(o)len som samverkar kring uppdrag mot den polska marknaden. I det transnationella projektet testade polska pilotgrupper turistkoncept i Blekinge, t.ex. fiskesafari.

Ett av turistkoncepten, Smaka på Olofströms vildmark, utvecklades inom Medvindsprojektet. Under några välbesökta evenemang serverades smakprov på lokalproducerad mat med inspiration från vildmarken. Konzeptutvecklingen bidrog därmed till produktutveckling inom besöksnäringen, till företagsutveckling och ökat värdskap. Samarbetet mellan mikroföretagen utgör en hållbar grund för både näringslivsutveckling och framtida insatser inom EU-projekt.

Från Svartasjön i Farabol till Szczecja.

Samarbete med Västpommern

De första kontakterna med representanter från Szczecja och Västpommern knöts i oktober 2011 i Olofström då 15 Leader-grupper besökte Blekinge och det transnationella Leader-projektet Euroregion Baltic. Att etablera internationellt samarbete tar tid och är en process som utvecklas stegvis.

FOTO: TOMASZ ALBRECHT

Hur kan man utveckla landsbygden i Olofström genom att samarbeta med landsbygdsområden i Polen? Finns det liknande problemområden? EU:s program för landsbygdsutveckling ger unika möjligheter för landsbygdsområden i olika EU-länder att både utbyta erfarenheter och genomföra aktiviteter tillsammans.

I juni 2014 genomfördes en studieresa till byn Szczecja (Sverige). Studieresans mål var att starta ett utbyte mellan skolor och kommuner på landsbygden i Olofström och Västpommern.

Från Medvindsprojektet deltog bl.a. ett team från två skolor, årskurs 4–6. Skolan i Szczecja drivs av en lokal stiftelse och har en idrottsinriktning med fokus på kanot. Kontakter etablerades mellan lärarna i engelska, dels från de tre landsbygdsskolor i Västpommern som vi besökte, dels från skolorna i Jämshög och Olofström. Lärarna bestämde att börja samarbeta genom plattformen e-twinning för att senare fortsätta med andra EU-projekt. En av lärarna är också aktiv i utvecklingsgruppen Kyrkhult Äger och representerade därmed även denna del. Studiebesöket innehöll ett digert program. Med många nya intryck och uppslag till nya projekt vände vi hemåt.

FOTO: THOMAS JARBO

Turistanläggningen W Pięknej Dolinie i byn Szczecja.

FOTO: THOMAS JARBO

Skolan i byn Szczecja.

FOTO: THOMAS JARBO

Landskapet påminner om Olofström.

Lokal utveckling

Projektet startade med dialogmöten och etablerade en process för samverkan mellan lokalt utvecklingsarbete och fysisk planering. Resultatet blev ett Utvecklingsprogram för landsbygden där lokala utvecklingsgrupper prioriterade tre utvecklingsområden. Arbetet fick också genomslagskraft i Olofströms kommuns Översiktsplan och i tematillägg för strandnära boende och vindkraft.

Medvind på landsbygden har arrangerat en rad workshops och inspirerat till en Medvindsmässa i Olofström. Mässan startade 2009 som en boende-, energi- och teknikmässa med både utställning och föredrag. Positiv respons från allmänheten har utvecklat mässan till ett årligt event som arrangeras av Olofströms kommun och kommunala bolag.

Aktivt nätverkande och erfarenhetsutbyte är viktigt för att lyckas i det lokala utvecklingsarbetet. I projektet har vi besökt

både Ramkvilla i Småland och Kustvägen Kristianopel–Torhamn i östra Blekinge. Polen är en starkt växande marknad och därför är det viktigt att satsa på att öka kunskapen om ett land som ligger så nära och har bra förbindelser till Blekinge. Studiebesöken inspirerade till utökat samarbete på hemmaplan mellan turistföretagarna. Att tillsammans med andra dela upplevelser och diskutera hur andra företagare har kommit fram till kreativa lösningar är av stor betydelse.

Utvecklingsarbete kan ibland bäst beskrivas som utveckling av ett nytt koncept. Vi började projektet med att ta fram en pilotstudie om hur man kan utveckla bostadsbyggande i strandnära lägen. I Kyrkhult utvecklas nu nya koncept både inom kulturturism och lokalt mathantverk.

KONCEPT-UTVECKLING

- Strandnära boende
- Forneboda
- Multifiskekort
- Smaka på vildmarken

UTVECKLINGS-PROGRAM

- Dialogmöten
- Utvecklingsplan
- Aktiviteter

Medvind på landsbygden!

STUDIEBESÖK

- Regionalt i Blekinge, Småland och Skåne
- Internationellt till norra Polen

WORKSHOP

- Vindkraft
- Medvindsmässa
- Hållbar kanotled

Utvalda resultat

- 35 genomförda dialogmöten
- 10 lokala utvecklingsgrupper
- Kommunbygderådet i Olofström
- Ett Utvecklingsprogram för landsbygden
- Nio rapporter/studier: strandnära boende (2), vindkraftsanalyser (3) utvecklingsprogram, hållbar kanotled, Forneboda (2)
- Fem regionala studiebesök
- Två internationella studiebesök
- Spridningsaktiviteter i Sverige: SKL-konferens i Stockholm och Landsbygdsriksdagen i Blekinge 2012
- Spridningsaktiviteter i Polen: Krokowa 2011 samt Landsbygdsparlamentet i Maroz 2012 och 2013
- Framgångsrikt samarbete med det transnationella Leader-projektet Cross-border Entrepreneurs och andra företagsnätverk

Utvecklingsmöjligheter:

- 1. Lokal utveckling:** Lokala utvecklingsgrupper och Kommunbygderådet har möjlighet att utvärdera och uppdatera sina utvecklingsplaner. Nya prioriterade satsningar kan genomföras under den nya programperioden 2014–2020.
- 2. Företagssamarbeten:** Arbetet fortsätter mellan företag inom besöksnäringen, produktutveckling kring exempelvis vildmarkserbjudanden (boende, mat, aktiviteter, transport).

- 3. Hållbara kanotleder**
- 4. Kulturbrunn Forneboda**
- 5. Utveckling av events**
- 6. Samarbeten med Blekinge, Småland och Skåne.**
Delta i gemensamma landsbygdsutvecklingsprojekt.
- 7. Internationella samarbeten med Polen:**
Landsbygdsutveckling, företagsutveckling och skolprojekt.

LEADER
BLEKINGE

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

OLOFSTRÖMS
KOMMUN